

Το σκηνικό

Οι μοχλοί ανάπτυξης της οικονομίας

Οι κλάδοι που μπορούν να σύρουν μπροστά την αναπτυξιακή προσπάθεια

► ΤΟΥ | ΒΑΣΙΛΗ ΔΑΝΕΛΜΗ

«Ατμοσφαιρική» της εγχώριας βιομηχανίας αποτελεί η βιομηχανία τροφίμων και ποτών, η οποία καλύπτει το 1/5 του συνόλου των επιχειρήσεων της μεταποίησης και ταυτόχρονα απασχολεί το 1/4 του συνόλου των απασχολούμενων στην παραγωγή. Αυτό επισημάνει η πρόσφατη έκθεση που εκπόνησε το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) για τον κλάδο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζει η έκθεση του Ιδρύματος, ως προς την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και τον κύκλο εργασιών, ο κλάδος καλύπτει το 30% και το 25% αντίστοιχα στο σύνολο μεταποίησης, παρ' όλο που το 2009 είχε υποστεί σοβαρό πλήγμα με απώλεια πολλών θέσεων εργασίας, ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας και πωλήσεων, συνέπεια της οικονομικής κρίσης και της υφιστάσιας πορείας που ακολουθεί έκτοτε η ελληνική οικονομία.

Τις μεγαλύτερες απώλειες υπέστησαν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, κάτω των 10 εργαζομένων, οι οποίες αποτελούν τη μεγάλη πλειονότητα του κλάδου. Συγκεκριμένα, στη βιομηχανία τροφίμων αποτελούν το 95% και στην αντίστοιχη των ποτών το 90%.

Παρ' όλα αυτά, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ, ο τομέας των τροφίμων στην Ελλάδα έχει μεγαλύτερη συμβολή στη μεταποίηση, ενώ σύμφωνα με την εκτίμηση του IOBE η ελληνική βιομηχανία τροφίμων και ποτών διαθέτει τις κατάλληλες προϋποθέσεις, ώστε να παραμείνει βασικός μοχλός ανάπτυξης της χώρας. Το κλειδί, ωστόσο, για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι η εξωστρέφεια και η έμφαση στην ανάπτυξη των εξαγωγών, οι οποίες σπριζόμενες στην ελληνική ποιότητα και ταυτότητα των προϊόντων, μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία ενός ισχυρού ελληνικού brand name τροφίμων, το οποίο θα βοηθήσει ουσιαστικά στην οργανωμένη προώθηση της βιομηχανικής παραγωγής του κλάδου.

Σημαντικός συντελεστής της οικονομικής ανάπτυξης, ωστόσο, είναι και η ελληνική φαρμακευτική βιομηχανία, σύμφωνα με μία άλλη έκθεση του IOBE. Συγκεκριμένα, η τριμηνιαία έκθεση του IOBE για την ελληνική οικονομία, που δημοσιεύτηκε τον περασμένο μήνα, σημειώνει ότι η ελληνική φαρμακευτική βιομηχανία συγκεντρώνει όλα τα χαρακτηριστικά για να αναδειχθεί σε βασικό συντελεστή του

Όπως αποκαλύπτουν τα στοιχεία έρευνας της ΕΛΣΤΑΤ, στο τέλος της περασμένης χρονιάς, οι άνεργοι που προέρχονται από τον κλάδο της μεταποίησης αντιπροσώπευαν το 10% του συνολικού αριθμού των ανέργων στην Ελλάδα

νέου αναπτυξιακού προτύπου της χώρας. Η συνολική επίδραση της δραστηριότητας της στο εγχώριο ΑΕΠ ξεπερνά σήμερα τα 2,8 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ για κάθε 1.000 ευρώ που δαπανώνται για την αγορά ελληνικών φαρμάκων, το ΑΕΠ ενισχύεται κατά 3.420 ευρώ. Είναι χαρακτηριστικό ότι η συνολική επίδραση της λειτουργίας των παραγωγικών φαρμακοβιομηχανιών στην απασχόληση υπολογίζεται σε 53.100 θέσεις εργασίας. Επίσης, σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, οι φαρμακοβιομηχανίες συμβάλλουν σε ποσοστό 9,6% στο σύνολο του μεταποιητικού τομέα (σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Eurostat, τα οποία αφορούν το 2010), ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στην Ευρώπη, με τη Σλοβενία (12,7%) και τη Δανία (10,4%) να είναι οι μόνες χώρες της ΕΕ που ξεπερνούν την Ελλάδα.

«Μελανό σημείο» για την ελληνική βιομηχανία, ωστόσο, αποτελεί η συμβολή της στα υψηλά ποσοστά ανεργίας στη χώρα μας.

Όπως αποκαλύπτουν τα στοιχεία έρευνας της ΕΛΣΤΑΤ, στα τέλος της περασμένης χρονιάς, οι άνεργοι που προέρχονται από τον κλάδο της μεταποίησης, αντιπροσώπευαν το 10% του συνολικού αριθμού των ανέργων στην Ελλάδα. Ο αριθμός «παραγωγής» ανέργων της βιομηχανίας, μάλιστα, είναι ελαφρώς μεγαλύτερος από τον μέσο όρο της ευρύτερης οικονομίας. Χαρακτηριστικό είναι ότι την τετραετία 2009-2012 έχασαν τη δουλειά τους 91.400 εργαζόμενοι στη βιομηχανική μεταποίηση.

Όσον αφορά στην ανταγωνιστικότητα του βιομηχανικού κλάδου στην Ελλάδα, η πρόσφατη μελέτη της Deloitte, με τίτλο «Παγκόσμιος δείκτης ανταγωνιστικότητας βιομηχανικού κλάδου 2013», επισημάνει ότι η χώρα μας κατατάσσεται στην τελευταία θέση μεταξύ των 38 εξεταζόμενων χωρών και απαιτείται δημιουργία στρατηγικής εστιασμένη σε προϊόντα υψηλής τεχνολογίας και προστιθέμενης αξίας, ώστε η ελληνική βιομηχανία να μπορέσει να συμβάλει καθοριστικά στην ενίσχυση αλλά και την ανθεκτικότητα της ελληνικής οικονομίας.

Όπως σημειώνει ο κ. Βασίλης Καφάτος, Partner & Manufacturing Industry Leader της εταιρείας: «Η ενδυνάμωση των δυνατοτήτων της εγχώριας βιομηχανικής παραγωγής, συνδυάζοντας τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού με επενδύσεις σε εκπαίδευση και έρευνα, μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της καινοτομίας, της παραγωγικότητας και των εξαγωγών, ενώ παράλληλα και στην ενίσχυση λοιπών υποστηρικτικών κλάδων. Στη νέα πραγματικότητα της διαρκούς αβεβαιότητας, η σύγχρονη και ανταγωνιστική βιομηχανική παραγωγή προϊόντων υψηλής τεχνολογίας, αναδεικνύεται ως βασικός παράγοντας που ενισχύει την ανθεκτικότητα της οικονομίας σε περιόδους κρίσης».

Διαρθρωτικές αλλαγές στον παγκόσμιο βιομηχανικό κλάδο

Στον παγκόσμιο δείκτη ανταγωνιστικότητας του βιομηχανικού κλάδου για το 2013 ξεχωρίζουν οι αναδυόμενες οικονομίες, οι οποίες σύμφωνα με τη μελέτη αυξάνουν την ανταγωνιστικότητά τους σε σύγκριση με τις αναπτυγμένες χώρες, όπως οι ΗΠΑ, η Γερμανία και η Ιαπωνία, οι οποίες αντιμετωπίζουν διαρκώς μεταβαλλόμενες προκλήσεις. Τα ευρήματα της μελέτης επιβεβαιώνουν ότι ο παγκόσμιος βιομηχανικός κλάδος θα συνεχίσει να υφίσταται διαρθρωτικές αλλαγές, που θα επανοργανώσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία πλούτου, καθώς και την εθνική ευημερία και ασφάλεια.

Η Κίνα κατατάσσεται ως η πηδונה ανταγωνιστική χώρα στον βιομηχανικό κλάδο παγκοσμίως, τόσο για το 2013 όσο και για τα επόμενα 5 χρόνια, με την κορυφαία δεκάδα να συμπληρώνεται με πέντε οικονομικά αναπτυγμένες χώρες και συγκεκριμένα τη Γερμανία (2η), τις ΗΠΑ (3η), τη Νότια Κορέα (5η), τον Καναδά (7η) και την Ιαπωνία (10η), καθώς και πέντε αναδυόμενες οικονομίες την Ινδία (4η), την Ταϊβάν (6η), τη Βραζιλία (8η) και τη Σιγκαπούρη (9η).

Εξαιρετικό ενδιαφέρον, όμως, παρουσιάζουν οι προβλέψεις για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα των χωρών πέντε χρόνια αργότερα. Σύμφωνα, λοιπόν, με τις εκτιμήσεις της μελέτης, χώρες με αναδυόμενες οικονομίες αναμένεται να καταλάβουν τις τρεις πρώτες θέσεις. Αναλυτικότερα, η Κίνα εκτιμάται ότι θα διατηρήσει την πρώτη θέση, ενώ η Ινδία και η Βραζιλία θα ανέβουν στη δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα. Το άγμα της Βραζιλίας από την 8η στην 3η θέση είναι το μεγαλύτερο αναμενόμενο για την επόμενη πενταετία. Αντίθετα, οι χώρες με αναπτυγμένες οικονομίες θα βρίσκονται σε χαμηλότερες θέσεις. Συγκεκριμένα, η Γερμανία αναμένεται να πέσει από τη 2η στην 4η θέση, οι ΗΠΑ από την 3η στην 5η, η Νότια Κορέα από την 5η στην 6η, ο Καναδάς από την 7η στην 8η και η Ιαπωνία να βγαίνει εκτός δεκάδας, πέφτοντας στη 12η θέση.

